

РЕЗЮМЕ

на Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия през 2019 г.

Отчетът за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА през 2019 г. е изготвен съгласно „Указания за програмиране на министъра на отбраната за периода 2019-2024 г.“, „Доктрина за финансово осигуряване“ (НП-8, издание А) и Указания № РД 60-2/14.01.2020 г. на Постоянния секретар на отбраната за изготвяне на „Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в Министерството на отбраната (МО), структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия (БА) през 2019 г.“

Отчетът е изготвен в изпълнение на чл. 133 ал. 3 от Закона за публичните финанси и Указания № 91-00-196/03.07.2019 г. на министъра на финансите за формата, съдържанието и сроковете за съставяне и представяне на подробен отчет към полугодieto и годината за изпълнението на програмните бюджети за 2019 г. от първостепенните разпоредители с бюджет, които прилагат програмен формат на бюджет.

Настоящият отчет е разработен на основата на представените отчети от ръководителите на основни програми (програми) и отчетите за изпълнение през 2019 г. на Целите за способности на НАТО – 2017 и подготовка на декларираните формирвания за НАТО и Общата политика за сигурност и отбрана на Европейския съюз (ОПСО на ЕС), включени в основните програми (ОП).

Отчетът за степента на изпълнение на отбранителните програми (бюджетни програми по бюджета на МО за 2019 г.) е изготвен, с цел да се анализират постигнатите резултати от Основните програми и програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА през 2019 г. и да се оцени до каква степен се реализират приетите секторни политики, целите и приоритетите на отбранителните програми към края на 2019 г.

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г. (ЗДБРБ за 2019 г.) и ПМС № 344/ 21.12.2019 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2019 г., бюджетът на МО е утвърден по две секторни политики, 12 основни програми и по направления на разходите за всяка основна програма.

МО прилага Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО) на програмен принцип, управлява бюджетните разходи по политики и програми и изготвя бюджета в програмен формат.

МО изпълнява две секторни политики и дванадесет Основни програми, които подкрепят реализацията на политиките, както следва:

Политика “Отбранителни способности”

Основна програма № 1 “Подготовка и използване на Въоръжените сили”;

Основна програма № 2 “Управление на човешките ресурси и резерв”;

Основна програма № 3 “Военна полиция”;

Основна програма № 5 “Медицинско осигуряване”;

Основна програма № 6 “Военно-патриотично възпитание и военно-почивно дело”;

Основна програма № 7 “Изследвания и технологии”;

Основна програма № 8 “Военно образование”;

Основна програма № 9 “Административно осигуряване, инфраструктура и управление на риска”

Основна програма № 11 „Сили за специални операции”

Основна програма 12 „Управление на инвестиционни проекти“

Политика “Съюзна и международна сигурност”

Основна програма № 4 “Членство в НАТО и Европейския съюз и международно сътрудничество”;

Основна програма № 10 “Военна информация”.

ИЗРАЗХОДВАНИТЕ ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА ОТ МО ПО ПОЛИТИКИ И ПРОГРАМИ ПРЕЗ 2019 Г. СА, КАКТО СЛЕДВА:

Съгласно ЗДБРБ за 2019 г., бюджетът на Министерството на отбраната (МО), заедно с трансфера от бюджета на МО за Държавните висши военни училища (ДВВУ), беше първоначално определен в размер на **1 442,31 млн. лв.** С предвидените в централния бюджет финансови средства в размер на 397 млн. лв. за изпълнение на приоритетни инвестиционни проекти за модернизация и превъоръжаване на Въоръжените сили (ВС), разходите за отбрана са в размер на **1 839,31 млн. лв.**, което представлява 1,59% от прогнозния Брутен вътрешен продукт на Република България (БВП) за 2019 г.

Със Закона за изменение на ЗДБРБ за 2019 г., обнародван в ДВ бр. 60/30.07.2019 г. бюджетът на МО, заедно с трансфера от бюджета на МО за ДВВУ, беше определен в размер на **3 668,30 млн. лв.**, което представлява 3,09% от БВП. За сравнение – разходите за отбрана през 2018 г. са в размер на **1 592,88 млн. лв.**, което представлява 1,48 % от БВП за 2018 г.

През 2019 г. на МО бяха отпуснати средства за допълнителни разходи чрез постановления на Министерски съвет и на основание чл. 109, чл. 110 и чл. 112 от Закона за публичните финанси, през отчетния период, Министерство на финансите (МФ) извърши корекции по бюджета на МО.

В резултат на тези корекции бюджетът на МО за 2019 г., включително с бюджета за ДВВУ към 31.12.2019 г. възлиза на **3 781,61 млн. лв.**, което представлява **3,19 %** от БВП за 2019 г. (съгласно Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2020 – 2022 г. приета с РМС № 815/30.12.2019 г.)

В рамките на Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО) МО продължи да планира и управлява бюджетните разходи по политики и отбранителни програми и да изготвя бюджета в програмен формат.

Съгласно ЗДБРБ за 2019 г. и ПМС № 344/21.12.2018 г. за изпълнение на държавния бюджет бюджетът на МО е утвърден по две секторни политики **„Отбранителни**

способности“ и „Съюзна и международна сигурност“, 12 основни отбранителни програми и по направления на разходите за всяка основна програма.

Общият размер на разходите на МО по политики и основни отбранителни програми през 2019 г., включително и с извършените разходи в ДВВУ, възлиза на **3 722,04 млн. лв.**, което представлява **98,42 %** от планираните средства по утвърдената бюджетна рамка. Допълнително по Програмата на НАТО за инвестиции в областта на сигурността (NSIP)*, други бюджети и сметки за средства от Европейския съюз бяха изразходвани финансови средства в размер на **2,39 млн.лв.** Общият размер на разходите за отбрана е **3 724,43 млн.лв.**, което представлява **3,14%** от БВП за 2019 г.

Изразходваните финансови средства в МО и ДВВУ по политики и отбранителни програми, както и техният дял от общите разходи на МО през 2019 г. са дадени в следващата таблица:

млн. лв.

Политика	Утвърден бюджет на отбранителни програми	Разходи през 2019 г.	% от общите разходи на МО
Отбранителни способности	3 695,01	3 636,84	97,71%
ОП 1	968,22	964,67	25,92%
ОП 2	16,46	16,45	0,44%
ОП 3	35,52	35,49	0,95%
ОП 5	180,41	180,23	4,84%
ОП 6	39,46	39,26	1,05%
ОП 7	9,39	9,22	0,25%
ОП 8	105,70	56,68	1,52%
ОП 9	102,85	102,66	2,76%
ОП 11	23,97	23,96	0,64%
ОП 12	2 213,04	2 208,20	59,33%
Съюзна и международна сигурност	86,60	85,21	2,29%
ОП 4	30,84	29,45	0,79%
ОП 10	55,76	55,76	1,50%
ВСИЧКО ЗА МО	3 781,62	3 722,04	100,00%

На следващата схема е показано разпределението на финансовите средства, изразходвани по бюджета на МО и ДВВУ през 2019 г. по направления на разходите(в проценти), както следва:

- Разходи за персонал - 1 056,24 млн. лв. (28,38 % от общите разходи в МО);
- Разходи за текуща издръжка (в това число подготовка и участие в международни учения) – 322,43 млн. лв. (8,66 % от общите разходи в МО). Разходите за подготовка и участие в международни учения са в размер на – 23,74 млн. лв. (0,64 % от общите разходи в МО);
- Капиталови разходи - 2 343,37 млн. лв. (62,96 % от общите разходи в МО).

* NATO Security Investment Program

Съгласно Програмата за развитие на отбранителните способности на ВС 2020 (Програма 2020) стремежът е през 2024 г. да се постигне съотношение 60:20:20 между разходите за личен състав, текуща издръжка и капиталовите разходи. Съгласно Националния план за повишаване на разходите за отбрана на 2% от БВП на Република България до 2024 г. това съотношение беше планирано през 2019 г. да достигне ниво 58:13:29. Постигнатото през 2019 г. съотношение 28:9:63 е в резултат на сключените договори за придобиване на нов боен самолет. Съгласно изменение на Закона за държавния бюджет на Р България за 2019 г. по бюджета на МО бяха осигурени допълнителни средства в размер на 2 100 млн. лв. за закупуване на самолетите „F-16 Block 70”.

ПРЕЗ 2019 Г. БЯХА ПОСТИГНАТИ СЛЕДНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ПО ОСНОВНИ ПРОГРАМИ:

Основна програма 1 “Подготовка и използване на въоръжените сили”

Основните усилия бяха насочени за усъвършенстване на подготовката на военните формирования от Сухопътни войски (СВ), Военновъздушните сили (ВВС) и Военноморските сили (ВМС), за съвместно участие в операции по гарантиране на сигурността и териториалната цялост на страната, въздушния и морския суверенитет и защита на интересите на държавата в рамките на колективната отбрана на НАТО и ОПСО на ЕС. Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 1 са в размер на **964, 67 млн. лв.**

Доктрини, концепции и планове

През 2019 г. продължи изучаването и прилагането в подготовката на войските на базовите и поддържащите доктрини. Във ВС е изградена и функционира система за развитие на националните концептуални и доктринални документи, обособени в йерархичен модел. Целта е както да се развиват и поддържат в актуално състояние националните публикации, така и да осигурява тяхното адаптиране и хармонизиране с тези на НАТО и ЕС. През отчетния период бяха актуализирани три базови доктрини: Доктрина за управление на човешките ресурси (НП-1, издание А), Доктрина за финансово осигуряване (НП-8, издание

А) и Доктрина за логистиката (НП-4, издание А). Паралелно с процеса на развитие на доктрините на ВС, продължи развитието и актуализирането на приложните документи.

Изпълнение на плановете по подготовката

В Съвместно командване на силите (СКС) са проведени 33 оперативни сбора и командирски сборове и занятия, 34 щабни тренировки и 45 учения.

В Сухопътни войски (СВ) са проведени 135 тактически учения/ тактико - специални учения с рота/батальон, 58 полеви лагери, 17 командно - щабни учения и компютърно подпомагани командно-щабни учения, 16 сертификации за участие в мисии и операции извън територията на Република България.

Във Военновъздушни сили (ВВС) са проведени 12 летателно-тактически учения, 13 тактически учения, изпълнени са 4 521 летателни часа, което е 79 % от планираното ниво на подготовка за годината, представители на ВВС са участвали в 11 международни учения и тренировки.

Във Военноморски сили (ВМС) са проведени 1 летателно-тактическо учение, 3 дивизионни тактически учения, 46 тактически учения на единичен кораб, 20 батальонни тактически учения, 17 ротни тактически учения, изпълнени са 442 летателни часа на екипажи на вертолети, проведени са средно по 34 дни на море от Силите за развързване.

Участие в операции и мисии извън територията на страната:

По международни споразумения

Република България участва в многонационалната бригада Югоизточна Европа и в Оперативна група "BLACKSEAFOR".

Участие в операции

Военни формирования и отделни военнослужещи от ВС на Република България участват в следните операции и мисии: Операцията на ЕС EUFOR – Босна и Херцеговина, операцията на НАТО KFOR – Косово, с военни наблюдатели в мисията за наблюдение на ЕС в Грузия, с щабни офицери във военноморската операция на ЕС за възпрепятстване, предотвратяване и възпиране на пиратски действия и въоръжени грабежи край бреговете на Сомалия – „АТАЛАНТА”, в постоянните военноморски групи на НАТО, с медицински екип в тренировъчната мисия на ЕС в Мали (EUTM Mali), Мобилен комуникационен модул (DCM), мисия на НАТО „Решителна подкрепа” в Афганистан, във военната операция на ЕС в южната част на централното Средиземноморие (EUNAVFOR MED) и в операцията на НАТО в Средиземно море за морска сигурност „SEA GUARDIAN”.

Принос към националната сигурност в мирно време

През 2019 г. формированията за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия (ФОППБ) и групите за евакуация на населението на **СВ** са участвали в следните дейности и мероприятия:

➤ *по разузнаване и унищожаване на открити невзривени бойни припаси* – През 2019 г. 11 ФОППБ от СВ, общо в състав 313 военнослужещи и 118 единици техника, взеха участие в 61 мероприятия по разузнаване, транспортиране и унищожаване на открити невзривени бойни припаси на територията на страната. Бяха разузнати и унищожени чрез взривяване общо 159 бойни припаси, разпределени по категории: 38 артилерийски снаряда, 10 танкови и противотанкови снаряда, 30 ръчни гранати, 3 противотанкови мини, 2 противопехотни мини, 2 авиационни бомби и 74 други боеприпаси. Отработени бяха 313

човекодни и 118 машинодни и бяха извършени разходи на финансови средства за тази дейност.

➤ *Участие на военни формирования от СВ за оказване съдействие на органите на МВР.*

През годината се поддържаха в готовност формирования от СВ за изграждане на временни приемателни центрове (ВПЦ) и за участие в изграждането на пунктове за първоначален прием на бежанци (ПППБ). В готовност се поддържаха формирования за подпомагане на структурите на местната власт, органите на МВР, ДАНС и ВП за противодействие на тероризма - 30 механизирани/алпийски взводове за действие при терористична заплаха и модул за ядрена, химическа и биологическа защита.

СВ поддържат в 24-часова готовност до 350 военнослужещи за усиление на охраната на държавната граница при нужда. В Командването на СВ има разработени седем плана за охрана на държавната граница на Р България с Р Турция, Р Гърция и Р Северна Македония. На основа на тези планове формированията от СВ са разработили свои планове в касаещия ги обем.

➤ *дейност на формированията от СВ за оказване на помощ на населението при бедствия, аварии и катастрофи.*

През 2019 г. ФОППБ от СВ в състав общо 489 военнослужещи и 103 единици техника, взеха участие в 13 мероприятия по оказване на помощ на населението при бедствия и аварии и катастрофи;

Формированията от **ВВС**, в интерес на сигурността на въздухоплаването на територията на страната носеха постоянно дежурство за аварийно-спасително осигуряване със самолет и вертолет. Изпълнените специални задачи са, както следва: специални полети за нуждите на Министерството на здравеопазването - 4 бр. и превоз на ранен военнослужещ от МО -1 бр.; обезвреждане на бойни припаси - бяха разузнати и унищожени бойни припаси от ФОППБ от състава на ВВУБ „Г. Бенковски” и от ФОППБ от състава на 24 аб – Крумово. Допълнително поддържаните в готовност личен състав и авиационна техника от 24 аб – Крумово изпълниха 8 задачи за разузнаване и гасене на пожари от въздуха.

Формированията от **ВМС** за оказване на помощ на населението при бедствия извършиха общо 15 мероприятия в източната част на Р България на територията на областите Варна, Добрич и Бургас, в териториалното море и в отговорния район по търсене и спасяване на Р България.

Формированията от ВМС по оказване на помощ на населението при бедствия през 2019 г. са участвали в следните мероприятия: 11 мероприятия по разузнаване и унищожаване на невзривени бойни припаси. Унищожени бяха 9 броя артилерийски снаряди, 1 бр. противотанкова мина, изстрели, ръчни гранати и морски мини; участваха в 1 мероприятие по оказване на помощ при евакуация на член от екипаж на търговски кораб; 1 мероприятие по оказване на съдействие на ИА „Морска администрация” по издирване на рибарска лодка с трима души екипаж и 2 мероприятия по оказване на съдействие на органите на МВР по издирване на съмнителни обекти по бреговата ивица на Р България. При изпълнението на поставените задачи участваха общо над 60 офицери, старшини, матроси, редници и цивилни служители. Използвана беше разнородна транспортна техника и плавателни средства – общо 18 единици.

Съгласно плана за дейността на ВМС през 2019 г. бяха проведени тренировки на Поста за търсене и спасяване (ПТС) на ВМС съвместно с Поста за аварийно-спасителни работи

(ПАСР) на ВМС с тематика, насочена към действия по издирване на хора, изчезнали вследствие на наводнения и борба с пожари. Проведените тренировки показаха, че постовите и ФОППБ от ВМС са в състояние да окажат необходимото съдействие на населението, държавните структури и обществените организации при възникване на кризисни ситуации.

В изпълнение на „План на СКС за оказване помощ на населението при бедствия“, през 2019 г. в СКС се подготвяха и поддържаха в готовност за действия 5 формирования за овладяване и/или преодоляване на последствията при бедствия (ФОППБ), но не са участвали в изпълнение на задачи за оказване на помощ на населението при бедствия.

Основна програма № 2 “Управление на човешките ресурси и резерв”

Създадоха се условия за ефективно повишаване на квалификацията на военнослужещите и цивилните служители от МО и БА. Бяха извършени редица дейности по работата със служителите от резерва, както и при провеждането на кампанията за набиране на кандидати за военна служба и курсанти в ДВВУ.

Изпратени са 195 военнослужещи и цивилни служители за обучение в специализирани курсове в чужбина. Общият брой обучени специализанти от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА през 2019 г. е 1 395 обучаеми. Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 2 са в размер на **16,45 млн. лв.**

Основна програма № 3 “Военна полиция” („ВП”)

Реализирана беше комплексна система от мерки за предотвратяване, разследване и разкриване на престъпления, за неутрализиране на рискови фактори и заплахи при опазването на реда и сигурността в МО, както и за постигане на оперативна съвместимост със службите за сигурност на страните - членки на НАТО.

В резултат от дейността на Служба „ВП” беше осигурен редът и сигурността в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Осигурена беше охраната на 1 652 мероприятия с участие на военнослужещи от БА, съюзнически и чужди войски. Пет военнослужещи от служба „ВП” са участвали в текущи операции на НАТО и ЕС. Бяха осигурени във военно-полицейско отношение 7 международни и национални учения и подготовки. Издадени са 290 разрешения по Закона за защита на класифицираната информация. Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 3 са в размер на **35,49 млн. лв.**

Основна програма № 4 “Членство в НАТО и ЕС и международно сътрудничество”.

Изпълнението на програмата беше съсредоточено към формиране на отбранителната политика на Република България чрез ефективно военнополитическо сътрудничество както в рамките на НАТО, ЕС така и в регионален мащаб.

През 2019 г. дейностите по линия на НАТО в Основна програма 4 бяха насочени към създаване на условия за реализиране на членството на България в НАТО чрез финансовото осигуряване на участието на представители на МО в процесите на консултации и вземане на решения в НАТО и изпълнението на поетите съюзнически ангажименти. В областта на ОПСО на ЕС усилията бяха насочени към осигуряване на участието на представители от МО в дейностите на институциите и структурите на ЕС в областта на сигурността и отбраната, както и участието на България в подготовката и провеждането на операции на ЕС по

управление на кризи. През отчетния период продължиха усилията за осъществяване на ефективно регионално и двустранно военно сътрудничество за развитие на отношенията със стратегическите съюзници на България от НАТО и в региона, с цел осигуряване на надеждна колективна сигурност и отбрана. През 2019 г. беше осигурено участието в мероприятия на международните организации (ООН, ОССЕ, ОЗХО и др.), изпълняващи задачи по гарантиране на международния мир и сигурност, както и изпълнение на националните задължения в рамките на договорите и конвенциите, по които Р България е страна. Бяха осигурени разходите по международни ангажменти на МО, включително вноските към бюджетите на НАТО и ЕС, както и българското участие в програми и инициативи на НАТО и ЕС (Програма на НАТО за съюзно земно наблюдение (AGS), Програма на НАТО за придобиване на способности за стратегически въздушен транспорт (SAC-C17), Финансов механизъм за коопериране в областта на отбраната на ЕС, Програма за индустриално развитие в областта на отбраната на ЕС и др.). Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 4 са в размер на **29,45 млн. лв.**

Основна програма № 5 “Медицинско осигуряване”

Основните усилия бяха насочени към здравното осигуряване, провеждането на профилактика, диагностика, лечение и рехабилитация на личния състав от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Също така бяха осигурени медицински екипи при участието на български военнослужещи в операции и мисии, провеждани извън територията на страната.

ВМА работи по договор с Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), съгласно Национален рамков договор (НРД) от 2019 г., както следва: извършва болнична помощ по 646 клинични пътеки, 88 амбулаторни процедури, 5 клинични процедури и 2 бр. комплексно диспансерно наблюдение. Сключени са договори за специализирана извънболнична медицинска помощ по 53 медицински специалности и 9 вида медико - диагностични дейности. В Многопрофилните болници за активно лечение средният брой разкрити легла е 1 421, като в болниците са преминали 64 821 болни (105,78 % от планираното). Извършени са 299 298 амбулаторни прегледа (117,01 % от планираното ниво). В болниците за долекуване, продължително лечение и рехабилитация средният брой разкрити легла е 350 и са преминали 13 797 болни (91,66 % от планираното). Извършени са 5 310 амбулаторни прегледа (156,18 % от планираното ниво). Броят на амбулаторните прегледи в медицинските пунктове е 49 439. ВМА участва в медицинското осигуряване на мероприятията, проведени от МО, Щаба на отбраната и БА с медицински екипи и специализирана техника. През 2019 г. 586 медицински екипа от ВМА с общ брой лица в екипите – 1 218 души, взеха участие в медицинското осигуряване на 347 мероприятия за 1 883 дни. Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 5 са в размер на **180,23 млн. лв.**

Основна програма № 6 “Военно-патриотично и военно-почивно дело”

Основните усилия бяха насочени към осигуряване на отдиха и възстановяването на личния състав, превръщането на Националния военноисторически музей (НВИМ) в средище за военна история, наука, изкуство и култура, както и осъществяване на информационната политика на МО чрез използване на възможностите на военните печатни, аудио-визуални и електронни средства за масова комуникация.

Чрез Основна програма 6 се развива културно-художествена дейност в 36 военни клуба. Във военните клубове се създават, организират и поддържат школи, художествени състави и клубове по интереси, като през 2019 г. това са 165 формации. Организирани са 2 068

мероприятия във военните клубове. Поддържат се 7 детски градини. През 2019 г. бяха организирани и предоставени 26 социални кухни.

Обектите на ИА “Военни клубове и военно-почивно дело” през 2019 г. са посетени от 47 419 души и са реализирани 222 053 леглодни в почивните бази.

Приоритетите на НВИМ през 2019 г. бяха свързани с увеличаване на посетителския поток, чрез разнообразяване и обогатяване на музейните прояви. НВИМ работи с военнослужещи и цивилни служители на МО и с всички социални и възрастови групи, като приоритет е подрастващото поколение, с цел формиране на национална идентичност, култура и историческа памет.

Бяха реализирани 8 760 часа излъчване на Военния телевизионен канал. Бяха издадени 52 бр. от вестник „Българска армия”. Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 6 са в размер на **39,26 млн. лв.**

Основна програма № 7 “Изследвания и технологии”

Усилията бяха съсредоточени към създаване на организация за провеждане на изследователска дейност, на научни, научноприложни и приложни изследвания, инженерно-конструкторска и внедрителска дейност в отбраната.

Институтът по отбрана „Проф. Цветан Лазаров” (ИО) има програмна акредитация от Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) по 9 докторски програми. През 2019 г. ИО „Проф. Цветан Лазаров“ обучава 9 докторанти. В ИО се извършват следните дейности: научноизследователска и опитно конструкторска работа по 47 теми; сертификационни и надзорни одити на 19 отбранителни продукти; сертификация на 25 системи за управление на качеството. Проведени са лабораторни, специализирани и приемни изпитвания на 4 119 бр. въоръжение, техника и имущества. Извършена е проверка и калибриране на 1 199 бр. средства за измерване за нуждите на БА.

На Централния артилерийски технически изпитателен полигон (ЦАТИП) са проведени полигонни изпитвания на 968 партии артилерийски, стрелкови, инженерни бойни припаси и пиротехнически средства от запасите. Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 7 са в размер на **9,22 млн. лв.**

Основна програма № 8 “Военно образование”

Фокусът беше насочен към осигуряване на условия за ефективно функциониране на военнообразователната система, с цел повишаване на образованието и квалификацията на военнослужещите и цивилните служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Във Военна академия (ВА) “Г. С. Раковски” се провежда обучение по магистърски специалности на 783 слушатели и студенти и в 11 акредитирани научни специалности на 54 докторанти. Организирани са и са проведени 85 курса с 938 специализанти. В Националния военен университет (НВУ) “В. Левски” се обучават 724 курсанти, 1 117 студенти, 32 докторанти. Във Висшето военноморско училище (ВВМУ) „Н. Й. Вапцаров” се обучават 175 курсанти, 2778 студенти, 45 докторанти. Проведени са 10 курса за следдипломна квалификация. В Професионалния сержантски колеж се обучават 98 кадета, а в Професионалния старшински колеж към ВВМУ се обучават 54 кадета. Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 8 са в размер на **56,68 млн. лв.**

Основна програма № 9 “Административно осигуряване, инфраструктура и управление на риска”

Създадоха се необходимите условия за осигуряване на отбранителни ресурси за подобряване на защитата на информацията, нейния интегритет и достъпност за ефективно командване и управление на структурите от МО и БА. Подобри се управлението и охраната на имотите, управлявани от МО.

На общини, на други ведомства и чрез областни управители са предоставени 11 имота на МО. Във връзка с изпълнението на процеса на администриране и реализацията на инвестиционни проекти, както и с изпълнението и контрола на договорите за доставка на стоки и услуги са извършени дейности по възлагане общо на 139 обществени поръчки. Сключени са 130 договора, 18 рамкови споразумения и 43 допълнителни споразумения към тях за доставка на стоки и предоставяне на услуги за нуждите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Поддържат се мощности за военновременна дейност. За повишаване на ефективността, оптимизиране на процеса на управление и създаване на условия за изпълнението на възложените на „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ” ЕАД” задачи чрез усвояване на нови изделия и изпълнение на тренировъчни серии, в рамките на разполагаемите ресурси и приетите планове, усвояването на изделията се извършва по Програма за усвояване на изделия, изпълнявани в търговските дружества на „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ” ЕАД”. По осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд са проведени 7 контролни проверки на 33 военни формирования и са обучени 790 души. По материално подпомагане са разгледани 2 159 молби за отпускане на материална помощ, от които 2 038 молби са удовлетворени. По физическо възпитание и спорт са проведени 7 състезания и общоармейски шампионати. През месец октомври 2019 г. представителен отбор от ВС взе участие в VII Световни военни летни игри. Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 9 са в размер на **102,66 млн. лв.**

Основна програма № 10 “Военна информация” („ВИ”)

Усилията бяха насочени към осигуряване на политико - военното ръководство на МО и на други потребители с навременна и обективна разузнавателна информация, в интерес на националната сигурност и отбрана на Република България.

Изпълняват се целите и приоритетите на служба „ВИ”. Изпълнени са задачи по отношение на разузнаване на операции и мисии на НАТО и ЕС. Основните усилия бяха насочени към добиването на разузнавателна информация и изготвянето на анализи и прогнози, както и информационното осигуряване на дейността на държавното и военното ръководство за ефективно участие във формирането на отбранителната политика на НАТО и на ЕС и за управление на националните контингенти, участващи в операции и мисии извън територията на Р България. Беше осъществено сътрудничество и обмен на информация с разузнавателните структури на НАТО и ЕС, както и подпомагане на ръководството на МО при провеждане на военнодипломатическата дейност и военното сътрудничество. Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 10 са в размер на **55,76 млн. лв.**

Основна програма № 11 „Сили за специални операции”

Усилията бяха насочени към подготовката на формированията по стандартите на НАТО, поддържане в готовност на Формированията от състава на 68 бригада „Специални

сили” (68 брспс) за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия (ФОППБ) и за оказване помощ на населението при необходимост.

С цел изпълнение на ангажиментите, произтичащи от мисията „Принос към националната сигурност в мирно време”, в 68 брспс се поддържат 2 формирования за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия за гасене на пожари и за действия при наводнения. Поддържат се в готовност формированията за противодействие на терористични заплахи и ликвидиране на последствията от тях.

През 2019 г. в 68 брспс са проведени 217 бр. стрелкови тренировки, 4 182 бр. парашутни скока, 15 бр. полеви лагера. Отделни военнослужещи и военни формирования участваха в 79 бр. международни учения, семинари, конференции и др. форми на подготовка.

През отчетния период 68 бригада „Специални сили” участва в международни операции в отговор на кризи извън територията на страната и за гарантиране на мира и сигурността с контингент от 14 военнослужещи на територията на Косово.

През месец ноември 2019 г. 68 бригада „Специални сили” беше реорганизирана в Съвместното командване на специалните операции. Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 11 са в размер на **23,96 млн. лв.**

Основна програма № 12 „Управление на инвестиционни проекти”

Основна програма 12 беше създадена от 01.01.2019 г., с цел усъвършенстване на управлението на отбранителните ресурси в МО. В нея са планирани финансови средства за управление на инвестиционните проекти, включени в Портфолиото от проекти на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Целта на програмата е ресурсно осигуряване на инвестиционните проекти за изграждане, поддържане и използване на отбранителни способности и изграждане на модерни, оперативно съвместими Въоръжени сили, с единна система за командване и управление.

Изразходваните финансови средства през 2019 г. по основна програма 12 са в размер на **2 208,20 млн. лв.** Най-голям дял имат разходите (**2 187,70 млн. лв.**), свързани с договорите, сключени между Правителството на САЩ и Правителството на Република България за реализация на инвестиционен проект „Придобиване на нов тип боен самолет“ по Програмата на САЩ за чуждестранни военни продажби (FMS), които бяха ратифицирани от Народното събрание. С придобиването на нов многоцелеви изстребител ще се издигнат на ново качествено ниво способностите на българската бойна авиация и ще се постигне оперативна съвместимост със съюзниците от НАТО. В посочените разходи по програмата са включени и 92,5 млн. лв., представляващи част от одобрената от Конгреса на САЩ финансова помощ (56,2 млн. щатски долара) по FMS и са за разходи, свързани с изпълнението на основния договор.

В МО продължи прилагането на управление на инвестиционните проекти, свързани с модернизацията на ВС по метода „Управление на инвестиционни проекти в контролирана среда (PRINCE 2)”.

Бяха извършени редица дейности по трите приоритетни за МО инвестиционни проекти.

По проект „Придобиване на нов боен самолет“ през 2019 г. са изразходвани финансови средства в размер на **2 187,70 млн. лв.**

В хода на изпълнение на дейностите по реализация на проекта бяха проведени работни срещи с представители на Американското правителство и Lockheed Martin за детайлизиране текстовете по необходимата документация и на 21.02.2019 г. беше изпратено Писмо-

запитване за Писмо с оферта и приемане на офертата за самолети „F-16 Block 70”. В периода 07-10.05.2019 г. бяха проведени преговори в САЩ за предварително договаряне на клаузите и параметрите на договора от екип за провеждане на преговорите, назначен със заповед № Р-26/20.02.2019 г. на министър-председателя на Р България.

На 03.06.2019 г. е публикувана на страницата на Агенцията за сътрудничество в областта на сигурността и отбраната на САЩ (Defence Security Cooperation Agency) общата финансова рамка на проекта (1 673 млн. щатски долара), одобрена от Конгреса на САЩ. Официалните отговори (4 броя LOA's) на писмото-заявка с окончателното финансово предложение бяха предоставени на 17.06.2019 г. на Република България и бяха обсъдени между представители на САЩ и Република България.

На основание Решение № 398 на Министерския съвет от 2019 г. през месец юли 2019 г. от българска страна са подписани четири международни договора във връзка с придобиването на нов тип боен самолет (F-16 Block 70), възлизащи на стойност 1 256 153 980 щатски долара. В съответствие с договорите за придобиване на осем изстребителя F-16 Block 70, въоръжение и свързаните с него системи за дългосрочна експлоатация и поддръжка, както и цялостна подготовка на пилоти и помощен персонал, от българска страна е направено еднократно плащане на цялата сума през месец август 2019 г., съобразно договорите в размер на 1 200 млн. щатски долара. За еднократното осигуряване на необходимия ресурс е приет Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г. (ДВ, бр. 60 от 30.07.2019 г.), одобрен с решение на Народното събрание от 19 юли 2019 г. С левовата равностойност на горната сума е увеличен размерът на разходите по бюджета на Министерството на отбраната за 2019 г. с 2 100,0 млн. лв. (два милиарда и сто милиона лева, изчислени при прогнозен валутен курс на лева спрямо щатския долар от 1.75 лв. за долар).

В периода от 21-24.10.2019 г. на територията на авиобаза „Граф Игнатиево”, беше проведена среща с представители на „Training Need Assessment Team” от ВВС на САЩ, с цел запознаване с планирането и организирането на летателната дейност, програмите за наземна подготовка и прилаганите процедури от летателния и инженерно-технически състав при експлоатацията на наличната авиационна техника.

В периода от 11-13.11.2019 г. във военни формирования 28 000-Граф Игнатиево и 26 030-Безмер, бяха осъществени визити („Site Survey”) на представители на компанията „Lockheed Martin” и ВВС на САЩ, с цел запознаване със съществуващата и новоизградена инфраструктура на двете летища. През месец ноември 2019 г. продължиха визитите на представителите от компанията „Lockheed Martin” по сключено отделно рамково споразумение като част от намеренията за реализиране на 6 проекта по двустранно индустриално сътрудничество с Република България.

По проект: „Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб”.

Процедурата за реализация на проекта „Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС” беше стартирана с РМС № 156/16.03.2017 г. В определения срок три компании подадоха оферти - „МТГ-Делфин”, „Fr. Lurssen Werft GmbH & Co. KG” и „FINCANTIERI S.p.A”.

Със заповед № Р-30/28.02.2019 г. на министър-председателя на Р България беше назначена Междуведомствена работна група (МРГ), която да извърши оценка и класиране на постъпилите оферти. В групата са включени експерти от ВМС, МО, Министерството на финансите, Министерството на външните работи, Министерството на икономиката и

Държавната агенция по национална сигурност (ДАНС). Въз основа на получените оферти от „Fr.Lurssen Werft GmbH & Co.KG”; „МТГ-Делфин” АД и „FINCANTIERI S.p.A”, както и дейността на МРГ за разглеждане, анализиране и оценка на изпълнител на постъпилите оферти, бяха идентифицирани проблемни въпроси, които не позволиха да бъде извършена оценка и класиране на участниците.

Министърът на отбраната със своя заповед МЗ № ОХ-799/29.08.2019 г. назначи работна група за коригиране на Поканата за представяне на оферта на инвестиционен проект „Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС” и приложенията към нея.

Борда за управление на портфолиото от проекти в МО разгледа и одобри промените в актуализираната покана и приложенията към нея, която след утвърждаване от министъра на отбраната, беше получена от представители на участниците в процедурата в МО по избор на Изпълнител за инвестиционен проект ”Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб за ВМС“.

В изпълнение на Заповед № Р-30/28.02.2019 г., изменена със Заповеди № № Р-60/17.04.2019 г., Р-64/02.05.2019 г., Р-89/08.07.2019 г., № Р-97/31.07.2019 г. и Р-160/11.12.2019 г. на министър-председателя на Република България, МРГ разгледа, анализира и оцени постъпилите Актуализирани оферти, и изготви окончателен Доклад за резултатите от дейността на МРГ, който беше утвърден от министъра на отбраната. (рег. № RN211000-001-03/3-29/07.02.2020 г.)

По проект: „Придобиване на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада“

Проектът е за придобиване на 150 единици техника – 90 бр. бойна техника и 60 бр. специална техника за 3 три батальонни бойни групи.

Проектът има за цел поддържане на способности за участие в операции по гарантиране на националния суверенитет, защита на териториалната цялост на страната и на страните - членки на НАТО в условията на активиран чл. 5 от Вашингтонския договор. Постигане на планираните способности на батальонните бойни групи ще допринесе за противодействие на асиметричните заплахи и рискове пред сигурността на евроатлантическата зона; поддържане на способности за ликвидиране на последствията от бедствия аварии и катастрофи; намаляване на критичната зависимост от доставките на въоръжение и изграждане на индустриален капацитет за поддръжка на придобитите отбранителни продукти през целия жизнен цикъл чрез лицензионен трансфер за производство и за реализация в трети страни.

Проектът е свързан с изпълнение на Целите за способности на НАТО – 2017 (ЦС-2017).

През 2019 г. беше одобрено „Предложение за инициране на проект”. Разработена е техническа спецификация за отбранителни продукти, предвидени за придобиване в обхвата на проекта. Разработен е и е одобрен „Документ за инициране на проект”. Изготвена е промяна в разчета за придобиване на техниката от 12 на 8 години и разчетът е изпратен до участниците в процедурата, приети са оферти от поканените фирми. Процесът на анализ на офертите продължава, очаква се да завърши през месец юни-юли 2020 г. Следващият етап е извършването на двумесечен полеви тест. След като бъдат завършени преговорите с доставчика ще се подпише окончателният договор до края на 2020 г. Първата доставка на новите машини се очаква през 2021 г.

През 2019 г. беше работено и по другите проекти, включени в програмите на Основна програма 12, което е отразено в отчета.

ИЗВОДИ

1. През 2019 г. изпълнението на секторните политики и отбранителните програми в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА беше насочено към реализиране на политиката на Правителството в областта на отбраната и сигурността.

2. Продължи изпълнението на целите и приоритетите, утвърдени с Указанията на министъра на отбраната за отбранителната политика и за провеждане на преглед на отбраната за периода 2019 – 2020 г., Указанията за програмиране на министъра на отбраната за периода 2019-2024 г. и Меморандума на програмните решения за периода 2019-2024 г. Целта беше чрез изпълнението на отбранителните програми и съответното ресурсно осигуряване да се изграждат и поддържат необходимите отбранителни способности от ВС съгласно Програмата 2020 и Плана за развитие на ВС 2020 (План 2020).

3. Изпълнението на програмния формат на бюджета на МО през 2019 г. по политики и отбранителни програми е в съответствие със Закона за публичните финанси, Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г. и ПМС № 344/21.12.2018 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2019 г., Указанията на Министерството на финансите и решенията на Програмния съвет към министъра на отбраната по отношение на управлението и изразходването на финансовите средства през бюджетната година.

4. Разходите за отбрана за 2019 г. съответстват на Националния план за повишаване на разходите за отбрана на 2% от БВП на Република България до 2024 г. (РМС 3/04.01.2018 г.) и позволяват да бъде изпълнен Ангажимента за инвестиции в отбраната, приет от страните-членки на НАТО на Срещата на върха на НАТО в Уелс през 2014 г. и потвърден на Срещата на върха на НАТО във Варшава през 2016 г.

5. Ресурсното осигуряване на отбранителните програми през 2019 г. беше извършено съгласно утвърдените приоритети в Указанията за програмиране на министъра на отбраната за периода 2019-2024 г. и Меморандума на програмните решения за периода 2019 – 2024 г.

6. През 2019 г. има увеличение на разходите за личен състав в изпълнение на одобрената от Правителството политика по доходите на за увеличение на основното месечно възнаграждение на военнослужещите и основните месечни заплати на цивилните служители. Увеличението на капиталовите разходи е свързано с реализацията на инвестиционен проект „Придобиване на нов тип боен самолет“, като по проекта са отчетени финансови средства са в размер на 2 187,70 млн. лв.

7. Осигуряването на декларираните формирвания за НАТО и ОПСО на ЕС с отбранителни ресурси през 2019 г. е извършено съгласно утвърдените цели и приоритети в Меморандума на програмните решения 2019-2024 г., утвърдения бюджет на МО за 2019 г. и бюджетите на основните програми и програми съгласно ЗДБРБ за 2019 г. Достигането на пълните оперативни способности на декларираните сили се забавя поради факта, че военните формирвания не са окомплектовани с личен състав по щат и се забавя изпълнението на инвестиционните проекти за придобиване на въоръжение, бойна техника и оборудване.

8. Планираните финансови средства за 2019 г. за изпълнение на Цели за способности на НАТО - 2017 (ЦС 2017) и изграждането на декларираните военни

формирования за НАТО и ОПСО на ЕС в актуализираните меморандуми за 2019 г. на основните програми и програми са в размер на 63,58 млн. лв. Изразходваните финансови средства са в размер на 45,04 млн. лв. (70,84% от планираното). В тези средства е включен и членски внос за участието на Република България в програми на НАТО - Програмата на НАТО за придобиване на способности за стратегически въздушен транспорт (SAC - C17) и Програмата на НАТО за съюзно земно наблюдение (AGS) и др.

9. В МО е продължи прилагането на управление на инвестиционните проекти, свързани с модернизацията на ВС по метода „Управление на инвестиционни проекти в контролирана среда” (PRINCE 2). Целта е осигуряване на изграждането на отбранителните способности чрез изпълнение на приоритетни инвестиционни проекти, които са включени в Портфолиото проекти на МО в рамките на разполагаемите ресурси, съгласно План 2020 и Програма 2020.

10. През 2019 г. започна да се изпълнява нова основна отбранителна програма 12 „Управление на инвестиционни проекти”, която е създадена в секторна политика „Отбранителни способности” на МО. Отбранителна програма 12 е инструмент за управление и координация на изпълнението на инвестиционните проекти и е разработена, с цел усъвършенстване на управлението на отбранителните ресурси в МО.

11. През 2019 г. участието на военни формирования от ВС в операции и мисии извън територията на страната се извършваше в съответствие с решенията на Народното събрание на Република България и Министерския съвет. Военни формирования от ВС участват в 6 операции на ЕС, 6 операции на НАТО, както и в други международни ангажименти.

12. Подготовката на формированията от ВС беше насочена към изпълнение на утвърдените планове и програми за подготовка, в съответствие с мисиите и задачите на ВС, с приоритет на подготовката и сертификацията на декларираните формирования за НАТО и ОПСО на ЕС.

13. С цел изпълнение на целите и приоритетите на отбранителните програми и поддържане на необходимите отбранителни способности на ВС, за подготовка през 2019 г. бяха планирани 5,51 млн. лв. Изразходваните финансови средства за подготовка през 2019 г. са в размер на 23,74 млн. лв. В тази сума са включени и средствата за участие в международни учения, съвместни подготовки, семинари, планиращи конференции и други форми на подготовка през 2019 г.

14. Проведените съвместни подготовки, обучения, учения, както и участието в мисии и операции на НАТО и ЕС зад граница повишават професионалната подготовка на личния състав от военните формирования на ВС и имат значителен принос за поддържане и усъвършенстване на подготовката в съответствие с изискванията и стандартите на НАТО.